



# **ADVIES**

## **Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin**

*Op 26 oktober 2009 diende minister Vandeurzen zijn beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in bij het Vlaams Parlement. In dit beleidsdocument geeft de minister de grote strategische keuzen en opties van zijn beleid voor de duur van de regeerperiode weer. De Vlaamse Jeugdraad adviseert op deze nota vanuit het perspectief van kinderen, jongeren en hun organisaties.*

<b>VLAAMSE JEUGDRAAD</b>	
<b>4 november 2009</b>	<b>ADVIES 09/22</b>

## **Beleidsnota's Welzijn, Volksgezondheid en Gezin**

De Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 4 november 2009 onder voorzitterschap van Stijn Jacobs en waarbij aanwezig waren:

Tim Barbaix, Dagmar Beernaert, Hakim Benichou, Lies Corneillie, Joris De Bleser, Lieke De Jans, Kara Eestermans, Kwinten Fort, Helen Henriouille, Nele Van Gils, Koen Verbruggen, Caroline Verschueren

Brengt *unaniem* het volgende advies uit:

### **1. Situering**

---

Op 26 oktober 2009 diende minister Vandeurzen zijn beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in bij het Vlaams Parlement. In dit beleidsdocument geeft de minister de grote strategische keuzen en opties van zijn beleid voor de duur van de regeerperiode weer. De nota is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen, daar waar nodig, ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

De Vlaamse Jeugdraad adviseert op deze nota vanuit het perspectief van kinderen, jongeren en hun organisaties. Dit advies is gebaseerd op eerdere adviezen en het memorandum van de Vlaamse Jeugdraad naar aanleiding van de Vlaamse verkiezingen<sup>1</sup>. Met dit advies wil de Vlaamse Jeugdraad een bijdrage leveren aan de vormgeving van het beleid van minister Vandeurzen op de domeinen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

### **2. Adviespunten bij doelstellingen en acties**

---

#### **OD 1.1 We zetten in op preventie om zo bij te dragen tot gezondheidswinst voor en een hogere mate van welbevinden van onze bevolking**

##### **Uitvoeren van het actieplan middelengebruik (tabak, alcohol, illegale drugs).**

We adviseren om inspraak te bieden aan kinderen, jongeren en hun organisaties bij de inhoudelijke bepaling en uitvoering van de actieplannen. We verwijzen hierbij alvast graag naar ons advies<sup>2</sup> op het Vlaams Actieplan tabak, alcohol en drugs waarin we onze bedenkingen vanuit oogpunt van jonge mensen reeds formuleerden.

---

<sup>1</sup> Adviezen en memoranda via [www.vlaamsejeugdraad.be](http://www.vlaamsejeugdraad.be)

<sup>2</sup> Advies 0905 Vlaams Actieplan Tabak Alcohol en Drugs

### **Inzetten op samenwerking en partners betrekken bij het preventiebeleid**

Bij het voeren van een preventiebeleid in het algemeen, wil de minister diverse partners betrekken. We adviseren om binnen dat kader specifieke aandacht te hebben voor de **gezondheid van jonge mensen**, in samenspraak met jongeren en hun organisaties.

### **OD 3.1 We investeren in het aanbod en de structuur van de kinderopvang om zo te bewerkstelligen dat deze haar sociale, economische en pedagogische functie maximaal kan waar maken.**

#### **Opvang van kinderen in hun vrije tijd**

De vraag naar schoolgebonden opvang en vrijetijds mogelijkheden is groot en verscheiden. Hierbij adviseren we positief dat de minister wil samenwerken met het beleidsdomein Onderwijs en met alle partners betrokken op de vrije tijd van jonge kinderen, namelijk Jeugd, Cultuur en Sport. Dit thema kan ook verwerkt worden in het **Vlaams Jeugdbeleidplan**.

### **OD 3.3 Jeugdhulp geldt als een speerpunt in mijn beleid: we willen investeren in uitbreiding, innovatie en afstemming binnen een integrale aanpak, om zo de minderjarige de hulp te kunnen bieden die aansluit bij zijn noden.**

#### **Werken aan een meerjarenplan/integrale jeugdhulp**

We adviseren positief op de vermelde **cliënt- en ouderparticipatie** bij het meerjarenplan en de betrokkenheid van cliëntorganisaties bij de geplande evaluatie van het decreet integrale jeugdhulp en het colloquium. We adviseren een sterke uitwerking van deze acties.

We adviseren om in het kader van integrale jeugdhulp ook werk te maken van een algemeen **preventiebeleid**, gericht op jongeren. Integrale Jeugdhulp beschikt immers over interessante hefboomen om een bijdrage te leveren aan de realisatie van een algemeen preventiebeleid. Hiervoor is een systematische analyse nodig van alle relevante partners binnen de Vlaamse overheid waarmee de integrale jeugdhulp mogelijk raakvlakken heeft.

Uit de beleidsnota blijkt dat de minister verdere stappen wil zetten in de operationalisering van de integrale jeugdhulp, bijvoorbeeld de toegangspoort. We adviseren om dit zo snel mogelijk op sporen te zetten zodat het integrale jeugdhulpverhaal een concretere realiteit wordt, ook voor cliënten.

#### **Bijzondere jeugdzorg**

We adviseren positief op het **uitbreidingsbeleid**, zeker wat betreft de prioriteit van 2010: het versterken van het aanbod ambulante jeugdzorg.

#### **Gemeenschapsinstellingen en gesloten opvang**

De Vlaamse Jeugdraad is tevreden met de aandacht voor differentiatie maar heeft serieuze bedenkingen bij de sterke focus op capaciteitsuitbreiding. We adviseren om veel meer aandacht te hebben voor **ambulante alternatieven en herstelrecht**, met de minister als trekker om een mentaliteitswijziging bewerkstelligen.

De minister wil werken aan de visie en positionering van alle mogelijkheden rond gesloten opvang en zal hiervoor de wet op de jeugdbescherming en de **samenwerking tussen Vlaanderen en het federale niveau** evalueren. Dit adviseren we in ons eerder advies rond jeugdrecht uiterst positief.<sup>3</sup>

---

<sup>3</sup> Advies 0822 Jeugdrecht

### **OD 3.6 We realiseren een toegankelijke en beschikbare dienstverlening waarbij aandacht is voor de facetten eigen aan de leefsituatie en zorgnoden van de specifieke doelgroepen.**

#### **Kwetsbare jongvolwassenen**

De Vlaamse Jeugdraad is tevreden met de bijzondere aandacht voor deze doelgroep en erkent de bijzondere problematiek rond preventie van schulden. Hierbij adviseren we de vormgeving van een ruimer beleid rond **financiële educatie**<sup>4</sup>, samen met de Vlaamse minister van Jeugd/Onderwijs en de federale minister van Ondernemen.

### **OD 5.5 We willen in het beleidsdomein de cultuur van beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek en beleidsevaluaties stapsgewijs uitbouwen om zo het beleid onderbouwd te kunnen sturen en bijsturen.**

Het belang van wetenschappelijk onderzoek wordt gedeeld door de Vlaamse Jeugdraad, in het bijzonder met betrekking tot het welzijn van jongeren. Al te vaak beïnvloedt de publieke opinie immers de analyses.

### **OD 6.3 We brengen synergieën tot stand tussen de verschillende beleidsdomeinen om zo oplossingen aan te reiken voor de problemen in onze maatschappij die een stijgende complexiteit kennen.**

#### **De nauwe link tussen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin**

De minister hernieuwt de intentieverklaring betreffende de bijdrage aan de realisatie van de gezondheidsdoelstellingen met de collega van Onderwijs en Jeugd. We adviseren dit positief en doen de aanbeveling om dit ook te vertalen naar het Vlaams Jeugdbeleidplan.

In ons eerdere advies op het Vlaams Actieplan Tabak Alcohol en Drugs<sup>5</sup> schuiven we een aantal suggesties naar voren om een integraal beleid mogelijk te maken en adviseren we om inspraak te bieden aan kinderen, jongeren en hun organisaties bij de inhoudelijke bepaling van die intenties, de verdere uitwerking van de gezondheidsdoelstellingen en de actieplannen.

We adviseren hierbij om alvast een specifieke actie te voorzien rond onderzoek naar de directe en indirecte effecten van verbodsmaatregelen rond middelengebruik op jongeren.

#### **Ruimere samenwerking**

Onder aansturing van de coördinerend minister Kinderrechten zal minister Vandeurzen aan het beleidsdomeinoverschrijdend proces deelnemen, dit vanuit het netwerk van aanspreekpunten kinderrechten en met aansluiting op het Vlaams Jeugdbeleidsplan. Dit is uiterst waardevol maar we adviseren om consequent de correcte benaming **'aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid'** te hanteren, corresponderend met de integratie van kinderrechtenbeleid en jeugdbeleid.

---

<sup>4</sup> Advies 0916 Jongeren en (geen) centen

<sup>5</sup> Advies 0905 Vlaams Actieplan Tabak Alcohol en Drugs

**OD 6.4 We maximaliseren het Vlaamse welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid binnen de bestaande staatsstructuur en plegen overleg met de federale overheid om zo tot een maximaal efficiënte beleidsaanpak te komen.**

De Vlaamse Jeugdraad adviseert de aangegeven afstemming met de **federale overheid** als uiterst positief, in het bijzonder met betrekking tot het herstelrecht en de alternatieve gerechtelijke maatregelen.

**OD 6.6: We willen het middenveld, de academische wereld en de gebruikers nauw betrekken bij beleidsvoorbereiding en –evaluatie om zo tot een gedragen welzijns- en gezondheidsbeleid te komen.**

De Vlaamse Jeugdraad is tevreden met de duidelijke uitnodiging naar het middenveld om bij te dragen tot het beleidsvoorbereidend en – evaluerend werk. We vragen om hierbij ook aandacht te hebben voor partners die niet vervat worden binnen formele structuren, bv. **jongeren-vertegenwoordigers** zoals de Vlaamse Jeugdraad.

### **3. Samenvatting**

---

De Vlaamse Jeugdraad adviseert positief over meerdere acties uit de beleidnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

- de evaluatie van het Decreet Integrale Jeugdhulp;
- de dwarsverbindingen met het beleidsdomein Jeugd en de medewerking aan het Vlaams Jeugdbeleidsplan;
- de afstemming op het federale beleidniveau, in het bijzonder betreffende de opvang van jongeren die feiten hebben gepleegd;
- de specifieke aandacht voor kinderrechten en kwetsbare jongvolwassenen.

Op een aantal vlakken adviseert de Vlaamse Jeugdraad een verdere uitwerking:

- de uitwerking van een algemeen preventiebeleid naar jongeren, gelinkt aan integrale jeugdhulp;
- de aandacht voor alternatieven voor opname van jongeren in gemeenschapsinstellingen en gesloten opvang;
- de beleidsparticipatie van jonge mensen over het ganse bevoegdheidsdomein.

**Voor de uitvoering van de beleidnota biedt de Vlaamse Jeugdraad zichzelf aan als adviserende gesprekspartner namens kinderen, jongeren en hun organisaties.**